

L4
96
A

ONDERZOEK NAAR DE KOSTPRIJZEN VAN GROOTBLOEMIGE- EN
POLYANTHAROZEN (STRUIKEN) VEREDELDE OP CANINA-ON-
DERSTAM

(Frijspeil begin 1953)
Noordbrabant/Limburg

INHOUD

	blz.
Algemene toelichting op de berekeningen.	2
Bijlage A: Productiekostenberekening van groot- bloemige- en polyantharozen op canina-onderstam.	
1. Toelichting	4
2. Specificatie van de productiekosten	6
Bijlage B: 1 t/m 5. Berekening kosten van de duursame productiemiddelen.	9
6. Berekening van de gemiddelde uurloonen van Noordbrabant/Limburg.	12

's-Gravenhage, Januari 1953.

AFD. TUINBOUW,

Samengesteld door:
J.F.B.M. Schupper.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'J.H. van Stuyvenberg'.

(Dr J.H. van Stuyvenberg)

ALGEMENE TOELICHTING OP DE BEREKENINGEN

De in deze nota opgenomen berekeningen zijn gebaseerd op de kosten en opbrengsten van een juist uitgevoerde, normaal verlopende teelt in een daarvoor gesigend, goed geoutilleerd bedrijf, terwijl in de kosten niet zijn opgenomen, een beloning voor de eigenlijke ondernemersarbeid (leiding en toezicht) en voor het ondernemersrisico.

Hoewel een gedeelte van de kosten van leiding en toezicht (al. voor zover dit aan een baasknecht of kwekerijchef wordt overgelaten) in het grotere bedrijf wordt uitbetaald in de vorm van een hoger loon aan toezichthoudend personeel, is het niet goed mogelijk voor de totale kosten van leiding en toezicht bevredigende normen te vinden. De waardering hiervan is nl. meer een kwestie van beleid dan van kostenberekening. Van de marge tussen de opbrengstprijis en de hier berekende "kale" kostprijs moet dus een gedeelte gezien worden als zuivere winst, gedeeltelijk als beloning voor leiding en toezicht.

De gegevens van deze kostprijsberekeningen zijn grotendeels verkregen door mondelinge enquêtes bij een aantal rozenkwekers en deskundigen.

A. K o s t e n

1. Kosten van de duurzame productiemiddelen

Bij de berekening van de rente en de afschrijvingen van de duurzame productiemiddelen is uitgegaan van de vervangingswaarde, m.a.w. van de prijs, welke op het ogenblik zou moeten worden betaald om de desbetreffende productiemiddelen aan te schaffen. Voor deze duurzame productiemiddelen is de rente berekend over het gemiddeld geïnvesteerde kapitaal, dat gesteld is op 60% van de vervangingswaarde (nieuwwaarde). Als rente van het in de duurzame productiemiddelen (excl. grond) gemiddeld geïnvesteerde kapitaal is in overeenstemming met de algemene rentevoet 4% per jaar berekend. Dit geldt zowel voor het geleende als voor het eigen kapitaal.

Voor de grond, welke niet aan slijtage onderhevig is, is de investering gesteld op de volle nieuwwaarde en is het rentepercentage in verband met het bijzondere karakter van de grond als beleggingsobject gesteld op 3%.

Het vaststellen van de afschrijvingspercentages is geschied op basis van de duur, waarover naar het oordeel van deskundigen een nuttig gebruik van het productiemiddel kan worden verwacht en rekening houdende met een eventuele residuwaarde.

Het onderhoud van de duurzame productiemiddelen vindt, naar omstandigheden gedeeltelijk plaats in eigen beheer, gedeeltelijk laat men het door derden uitvoeren. Eenvoudigheidshalve hebben wij het totaal bedrag aan onderhoud geheel als "Diensten van derden" opgenomen.

De grondbelasting voor ongebouwde eigendommen is opgenomen onder "Kosten van de grond".

Die van gebouwde eigendommen, met name van de schuur is echter onder kosten van de schuur opgenomen.

2. Overige kosten

Voor de vaststelling van het gebruik van grond en hulpstoffen (materialen) is uitgegaan van het benodigde bij een juist uitgevoerde, normaal verlopende teelt. Zo zullen bv. de in de kostprijs-

berekening opgenomen bespuitingen gemiddeld plaats moeten vinden om een goed kwaliteitsproduct te verkrijgen.

De kosten van de arbeid hebben alleen betrekking op de handen-arbeid, welke door vreemd personeel of door de kweker of zijn gezinsleden is verricht. Het aantal arbeidsuren, besteed aan de verschillende bewerkingen is geheel bepaald op basis van de gemiddelde prestaties van volwaardige volwassen mannelijke arbeiders. Bij de berekening van het uurloon is uitgegaan van de week- en uurlonen, zoals deze in de C.A.O. zijn geregeld.

Boven het totaal aantal directe arbeidsuren is 20% voor "Verlet, diverse werkzaamheden en onderbezetting arbeidskrachten" in rekening gebracht. Ofschoon dit percentage voor opengrondsbedrijven gewoonlijk op 15 kan worden gesteld, werd het met 5 verhoogd, daar het gepachte deel van het bedrijf zeer verspreid ligt, waardoor een belangrijk verlies aan productieve arbeidstijd plaats vindt.

Als "Diensten van derden" (D.v.D.) zijn, behalve het onderhoud, die bewerkingen opgenomen, welke gewoonlijk door derden met bijlevering van materiaal en/of gebruik van werktuigen enz., dus niet in loondienst, worden uitgevoerd, zoals loonploegen.

Ook de post "Diverse kosten", welke grotendeels bestaat uit administratiekosten en andere kleine diensten is als "Diensten van derden" opgenomen.

Over het bedrijfskapitaal, d.w.z. de geldmiddelen benodigd voor het financieren van de niet-duursame productiemiddelen, zoals materialen, arbeid enz. is 4% rente berekend.

Voor de omzetbelasting is de verplichte 1% bij levering aan de handel opgenomen.

B. De opbrengsten

Door het ontbreken van aan de administratie ontleende gegevens betreffende het aantal leverbare struiken, dat na afloop van de teelt wordt verkregen, is aan de hand van schattingen door de geïnkusteerde kwekers, een gemiddelde opbrengst bepaald, geldende voor een juist uitgevoerde en normaal verlopende teelt, met dien verstande, dat de risico's in verband met abnormale weersomstandigheden e.d. in deze opbrengsten begrepen kunnen worden geacht. Hierbij is bij grootbloemige rozen tot de eerste soort gerekend, struiken met 2 of meer sterke takken, bij polyantha met 3 of meer sterke takken.

C. Verkoopkosten

In de productiekosten zijn geen eigen verkoopkosten opgenomen. De berekeningen zijn opgesteld voor levering af schuur of loods.

Bijlage A.1.

KOSTPRIJSBEREKENING VAN GROOTBLOEMIGE- EN
POLYANTHAROZEN VEREDELDE OP CANINA-ON-
DERSTAM

(Prijspeil begin 1953)

Noordbrabant/Limburg

Algemene opmerkingen

De rozenteelt op de zand- en zavelgronden van Noordbrabant en Limburg wordt uitgeoefend in:

- a. het gemengde boomkwekerijbedrijf, naast de teelt van vruchtbomen, die in dit bedrijf de hoofdteelt vormen.
- b. het gespecialiseerde rozenbedrijf.

De rozenteelt stelt evenals de vruchtbomenteelt zware eisen aan de grond, zodat voor deze cultuur eveneens grote behoefte bestaat aan vers land, hetgeen nogal eens moeilijkheden oplevert bij het pachten van gronden.

Wordt de rozenteelt steeds op de zelfde gronden uitgeoefend dan zullen de bemestingen belangrijk hoger zijn dan in de berekening is gesteld.

Bedrijfstype:

Door het ontbreken van gegevens betreffende de oppervlakte en samenstelling van de boomkwekerijen, waren wij genoodzaakt, uitsluitend aan de hand van de verkregen enquête-gegevens het bedrijfstype, dat als uitgangspunt voor de berekeningen moest dienen, vast te stellen. Hierbij is uitgegaan van hetzelfde bedrijfstype als in het L.E.I.-rapport nr 182 werd gesteld. Onderzoek naar de kostprijzen van vruchtbomen (appels in Noordbrabant/Limburg).

De betaalde oppervlakte van dit fictieve bedrijf wordt ingenomen door:

3	ha struiken, van uitgeplante onderstam t/m 2-jarige veredeling,
1	ha hoogstam, van uitgeplante onderstam t/m 2-jarige kroon,
1	ha gedeeltelijk gerooide hoeken met struiken ouder dan 2-jarige veredeling en hoogstammen ouder dan 2-jarige kroon,
0,6	ha rozenonderstammen en veredelde rozen,
0,4	ha overige boomkwekerij

To-
taal 6 ha betaalde oppervlakte (kad. 6,48 ha).

Aangezien de berekeningen van het Landbouw-Economisch Instituut, zoals hierboven reeds werd opgemerkt, worden gebaseerd op de kosten en opbrengsten van een goed verzorgde teelt in een daarvoor goed geoutilleerd bedrijf, is hierbij uitgegaan van een boomkwekerijbedrijf, met een doelmatig ingerichte schuur, een paard dat gedurende het gehele jaar ter beschikking is voor grondwerk en vervoer en een kleine sproeimachine.

De algemene kosten.

De algemene kosten zijn naar verhouding van de betaalde oppervlakte over de verschillende boomkwekerijgewassen verdeeld; dus $\frac{1}{6}$ gedeelte van de totale algemene kosten ten laste van 1 ha rozenkwekerij. Daar de teelt zich over twee jaren uitstrekt is het jaarlijkse bedrag nog vermenigvuldigd met twee.

Teeltwijze van veredelde rozen op canina onderstam

Het eerste jaar worden de onderstammen (*Rosa canina*) in Juli-Augustus gecoculeerd. Het tweede teeltjaar ontwikkelen zich deze oculaties tot struiken.

Bijlage A.2.

Productiekosten per ha		Veredelde rozen op canina-onderstam	
I	<u>Kosten van de grond</u> (waarde van de grond f 3500,-/ha pachtwaarde v.d.grond f 150,-/ha) Rente à 3% van f 3500,-/ha Grondlasten Pacht	2,16 ha à f 105,- 2,16 ha à f 10,- 4,32 ha à f 150,- 2 x 1/6 x	f 226,80 " 21,60 " 648,- f 896,40 f 298,80
II	<u>Kosten van de schuur (bijlage 1)</u> (Stenen schuur, stenen voet, pannendak met stalruimte; afmeting 6 x 10 m) Rente Afschrijving Onderhoud Brandverzekering Grondlasten (gebouwd)	 2 x 1/6 x	f 144,- " 120,- " 40,- " 12,- " 6,- f 322,- f 107,33
III	<u>Kosten van de wagens (bijlage 2)</u> (luchtbandenwagen geveerd, 3 ton en tweewielige kar op luchtbanden) Rente Afschrijving Onderhoud Brandverzekering	 2 x 1/6 x	f 51,48 " 143,- " 40,- " 4,29 f 238,77 f 79,59
IV	<u>Kosten van een sproeimachine met extra water- tank van 1000 L (bijlage 3)</u> Rente Afschrijving Onderhoud Brandverzekering	 2 x 1/6 x	f 51,24 " 213,50 " 50,- " 4,27 f 319,01 f 106,34
V	<u>Kosten van paard en paardewerktuigen (bijlage 4)</u> Rente Afschrijving Onderhoud (incl. verzekering paard) Brandverzekering (werktuigen)	 2 x 1/6 x	f 39,60 " 68,33 " 665,- " 1,30 f 774,23 f 258,08

VI Kosten van het gereedschap (bijlage 5)

Rente
Afschrijving
Brandverzekering

	f	18,-	
	"	93,75	
	"	1,50	
2 x 1/6 x	f	113,25	f 37,75
			f 887,89

TOTAAL VASTE KOSTEN OVER 2 JAAR

VII Kosten van bewerking

Eerste jaar

1. Grondbewerking

- a. Land ploeg klaarmaken
- b. Ploegen (D.v.D.)
- c. Afwerken na het ploegen

10 uur à f 1,22	f	12,20	
	"	80,-	
15 uur à f 1,22	"	18,30	
			f 110,50

2. Bemesting

- a. Stalmest (incl. vracht naar land)
- b. Opbrengsten en uitstrooien stalmest (arbeid)
- c. Kalk
- d. Kalkammonsalpeter
- e. Patentkali
- f. Thomasslakkenmeel
- g. Uitstrooien kunstmest (arbeid)

25 ton à f 22,-/ton	f	550,-	
20 uur à f 1,22	"	24,40	
1500 kg à f 4,20/100 kg	"	63,-	
150 kg à f 17,65/100 kg	"	26,48	
500 kg à f 12,95/100 kg	"	64,75	
350 kg à f 10,-/100 kg	"	35,-	
20 uur à f 1,22	"	24,40	
			f 788,03

3. Planten

- a. Onderstammen
- b. Onderstammen snoeien (arbeid)
- c. Uitmeten en vervoer planten naar perceel (arbeid)
- d. Planten (arbeid)

33.000 stuks maat 3/5 à f 19,-/1000	f	627,-	
77.000 stuks maat 5/8 à f 38,-/1000	"	2926,-	
25 uur à f 1,22	"	30,50	
20 uur à f 1,22	"	24,40	
260 uur à f 1,22	"	317,20	
			f 3925,10

4. Veredelen

- a. Opuleer houtsnijden (arbeid)
- b. Oulieren (arbeid)
- c. Raffia
- d. Oulcerogen (aangekocht)

160 uur à f 1,22	f	195,20	
1350 uur à f 1,22	"	1647,-	
20 kg à f 2,08/kg	"	41,60	
	"	100,-	
			f 1983,80

5. Schoonhouden van de bodem

- a. Cultivator met paard (arbeid)
- b. Schoffelen (arbeid)

120 uur à f 1,22	f	46,40	
175 uur à f 1,22	"	213,50	
			f 359,90

6. Ziektebestrijding				
a. Californische pap, 2 bespuitingen per keer 1200 L. sproeistof van 1%	24 kg à f 32,-/100 kg	f	7,68	
b. Parathion, 1 bespuiting van 0,05%	6/10 L. à f 18,50/L.	"	11,10	
c. Arbeid spuiten	25 uur à f 1,22	"	30,50	
d. Brandstoffen				
Benzine	5 L à f 0,38/L.	"	1,90	
Olie	1/8 L à f 2,40/L.	"	0,30	f 51,48
Tweede jaar				
1. Wild afsnijden en opruimen	130 uur à f 1,22			f 158,60
2. Bemesting	600 kg 12-10-18 à f 34,50/100 kg	f	207,-	
Uitsproeien (arbeid)	5 uur à f 1,22	"	6,10	f 213,10
3. Toppen of nijpen en wildafnemen (arbeid)	325 uur à f 1,22	"		f 396,50
4. Bloemen (arbeid)	80 uur à f 1,22	"		f 97,60
5. Stompen uittrekken (arbeid)	45 uur à f 1,22	"		f 54,90
6. Schoonhouden van de bodem				
a. Cultivator met paard (arbeid)	120 uur à f 1,22	f	146,40	
b. Schoffelen (arbeid)	175 uur à f 1,22	"	213,50	f 359,90
7. Ziektebestrijding				
a. Cal. pap, 3 bespuitingen, per keer 1200 L. sproeistof 1%	36 kg à f 32,-/100 kg	f	11,52	
b. Parathion, 2 bespuitingen van 0,05%	1,2 L. à f 18,50/L.	"	22,20	
c. Arbeid spuiten	40 uur à f 1,22	"	48,80	
d. Brandstoffen				
Benzine	8 L à f 0,38/L.	"	3,04	
Olie	1/5 L à f 2,40/L.	"	0,48	f 86,04
8. Roeien, sorteren, opkuilen, ens.				
a. Rocien	475 uur à f 1,22	f	579,50	
b. Sorteren, spanen, aanbinden, opbossen, vervoer en kuilen	250 uur à f 1,22	"	305,-	
c. Optrekken en laden	40 uur à f 1,22	"	48,80	
d. Bindtenen	3500 st. à f 10,-/1000 st.	"	35,-	
	17500 st. à f 3,50/1000 st.	"	61,25	f 1029,55
9. Omzetbelasting	1% over f 12313,07			f 123,13
VIII Overige kosten				
1. Diverse kosten (incl. administratie)	2 x 1/6 x f 450,-	f	150,-	
2. Verlet en diverse werkzaamheden en onderbezetting handenarbeid	20% van (3885 uur à f 1,22)	"	947,94	
3. Rente bedrijfskapitaal	16 mnd à 4% over f 1072,94	"	571,35	
4. Rente over de vaste kosten over het eerste jaar		"	17,76	f 1687,05
Kosten per ha (excl. ondernemersloon)				
Totaal I t/m VIII				f 12313,07
Opbrengst per ha grootbloemige rozen (50% eerste soort, 20% tweede en derde soort)				
van de opgeplante onderstammen.				
Kostprijs per 100 stuks (excl. ondernemersloon)				f 15,99
Opbrengst per ha polyantharozen (65% eerste soort, 15% tweede soort van de opgeplante onderstammen)				
Kostprijs per 100 stuks (excl. ondern.loon)				f 13,99

KOSTEN VAN DE SCHUUR

<u>Constructie</u>	: Stenen schuur, stenen muur, stenen voet, pannendak, met stalruimte; afmetingen 6 x 10 m.	
<u>Afschrijvingspercentage</u>	: 2%	
<u>Waarde</u>	:	f.6.000,-
<u>Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal</u>	: 60% van f. 6.000,-	f.3.600,- =====
<u>Kosten</u>	: Rente 4% van f. 3.600,-	f. 144,-
	Afschrijving 2% van f. 6.000,-	" 120,-
	Onderhoud	" 40,-
	Brandverzekering 2 0/00 van f. 6.000,-	" 12,-
	Grondlasten (gebouwd)	" 6,-
		f. 322,- =====

KOSTEN VAN DE WAGENS

<u>Constructie</u>	: 1. luchtbandenwagen, geveerd, 3 ton 2. tweewielige houten kar	
<u>Afschrijvingspercentage</u>	: luchtbandenwagen 6 ² / ₃ % tweewielige kar 6 ² / ₃ %	
<u>Waarde</u>	: luchtbandenwagen	f.1.645,-
	tweewielige kar	" 500,-
		f.2.145,- =====
<u>Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal</u>	: 60% van f. 2.145,-	f.t.287,- =====
<u>Kosten</u>	: Rente 4% van f. 1.287,-	f. 51,48
	Afschrijving 6 ² / ₃ % van f.2.145,-	" 143,-
	Onderhoud	" 40,-
	Brandverzekering 2 ^o /00 van f. 2.145,-	" 4,29
		f. 238,77 =====

KOSTEN VAN DE SPROEIMACHINE

<u>Constructie</u>	: Tweewielige motorspuit 16 l/min. motor 2 pk tank 200 l inhoud. Watertank 1000 l inhoud.	
<u>Afschrijvingspercentage</u>	: motorspuit 10% watertank 10%	
<u>Waarde</u>	: motorspuit f. 1.750,- watertank " 385,-	f. 2.135,- =====
<u>Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal</u>	: 60% van f. 2.135,-	f. 1.281,- =====
<u>Kosten</u>	: Rente 4% van f. 1.281,- Afschrijving motorspuit 10% van f. 1.750,- Afschrijving tank 10% van f. 385,- Onderhoud Brandverzekering 2 °/oo van f. 2.135,-	f. 51,24 " 175,- " 38,50 " 50,- " 4,27 f. 319,01 =====

Bijlage B 4.

KOSTEN VAN PAARD EN PAARDENWERKTUIGEN

<u>Afschrijving</u>	: Paard f. 25,- Paardenwerktuigen 6 ² / ₃ %	
<u>Waarde</u>	: Paard (gem. leeftijd) Paardenwerktuigen	f. 600,- " 650,- f. 1.250,- =====
<u>Gemiddeld geïnvesteerd kapitaal</u>	: 60% van f. 650,- 100% van f. 600,-	f. 390,- " 600,- f. 990,- =====
<u>Kosten</u>	: Rente 4% van f. 990,- Afschrijving: Paard f. 25,- Paardenwerktuigen, 6 ² / ₃ % van f. 650,- " 43,33" 68,33 Onderhoud: Voeder en grasland- kosten, verzorging, f. 500,- verzekering, Smidskosten voor het paard " 150,- Paardenwerktuigen " 15,- " 665,- Brandverzekering: Werktuigen 2°/oo van f. 650,- " 1,30 f. 774,23 =====	

Bijlage B 5.

KOSTEN VAN HET GEREEDSCHAP

<u>Afschrijvingspercentage</u> $12\frac{1}{2}\%$		
<u>Nieuwwaarde</u>	:	f. 750,- =====
<u>Gemiddeld geïnvesteerd</u>	:	
<u>kapitaal</u>	: 60% van f. 750,-	f. 450,- =====
<u>Kosten</u>	:	
	Rente:	
	4% van f. 450,-	f. 18,-
	Afschrijving:	
	$12\frac{1}{2}\%$ van f. 750,-	" 93,75
	Brandverzekering:	
	2 °/oo van f. 750,-	" 1,50
		<hr/>
		f. 113,25 =====

Bijlage B 6,

UURLOON NOORDBRABANT EN LIMBURG 1952

Weekloon volgens C.A.O. vaste arbeiders 23 jaar en ouder, incl.
verhogingen pensioenpremie en wachtgeld- en werkloosheidsver-
zekering f. 46,80

Sociale lasten:

Land- en tuinbouwongevallenwet	1,1%
Ziektewet	3,0%
Ziekenfondsbesluit	1,9%
Invalideitswet	1,3%
Kinderbijslagwet	5,5%
Vereveningsheffing	4,0% ^x)
Art. 1638 B.W.	1,75%
Wachtgeld- en werkloosheidsverz.	1,1%
Pensioenpremie	3,2%

22,85%

" 10,69

Weekloon, inclusief sociale lasten

f. 57,49

=====

Aantal arbeidsuren per jaar (verminderd met
feest- en vacantiedagen) 2608 - 152 = 2456 uur

Gemiddeld uurloon $\frac{52}{2456} \times f. 57,49 = f. 1.217$ afgerond

f. 1,22

x) Vooruitlopende op de waarschijnlijke verlaging van de
vereveningsheffing van $4\frac{1}{2}$ op 4%.